

بزرگداشت هفته منابع طبیعی و روز دانشگاه سبز

دانشکده منابع طبیعی و کویرشناسی دانشگاه یزد

بزرگداشت هفته منابع طبیعی و روز دانشگاه سبز با حضور **جناب آقایان دکتر هوشنگ جزی** (مدیرکل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل‌ها)، **مهندس محمدرضا آخوندی** (مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان یزد)، **دکتر حمید سودایی‌زاده** (رییس دانشکده منابع طبیعی و کویرشناسی دانشگاه یزد)، **دکتر طالبی** (استاد دانشگاه یزد و از اعضای هیات مدیره انجمن آبخیزداری ایران) و برخی دیگر از اساتید دانشکده منابع طبیعی و کویرشناسی یزد به‌همراه جمع کثیری از دانشجویان روز دوشنبه ۲۰ اسفندماه در دانشگاه یزد برگزار شد.

در ابتدای مراسم دکتر حمید سودایی‌زاده با خوش‌آمدگویی به حاضران با اشاره به رتبه‌بندی دانشگاه‌های سبز در دنیا و آسیا گفتند در این رتبه‌بندی‌ها در بین دانشگاه‌های ایران دانشگاه زنجان با رتبه ۵۰ در دنیا و رتبه ۹ در آسیا بالاترین رتبه را داراست. وی افزود: این رتبه‌بندی براساس معیارهایی نظیر زیرساخت، توجه به مصرف صحیح انرژی و تغییر اقلیم، بازیافت مواد زائد، برنامه‌های اجرا شده برای مصرف بهینه از آب، حمل و نقل، برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه برای ارتقای دانشگاه سبز است. ایشان تصریح کردند دانشجویان با ارائه ایده‌های نو و جدید می‌توانند نقش بسیار مهمی در ایجاد یک دانشگاه سبز ایفا کنند. این مراسم با سخنرانی و گزارش بسیار خوب دکتر جزی و مهندس آخوندی ادامه یافت.

دکتر جزی با اشاره به وضعیت کاربری اراضی و پوشش زمین گفت: از وسعت ۱۶۴ میلیون هکتاری کشور، ۸۴/۸ میلیون هکتار مرتع، ۱۴/۳ میلیون هکتار جنگل، ۳۲/۵ میلیون هکتار اراضی بیابانی، ۲/۷ میلیون هکتار درختچه و بیشه‌زار است.

وی افزود: به لحاظ اقلیمی ایران یک کشور خشک و نیمه خشکی است که از ۸۴ میلیون هکتار مرتع کشورمان، ۵۶ میلیون هکتار مراتع درجه سه با پوشش ۵ درصد است که متأسفانه با ایجاد معادن و گسترش بیابان در حال از دست رفتن است و مساله‌ای که در حال حاضر باید به آن توجه ویژه‌ای داشته باشیم دارایی‌های منابع طبیعی کشور است. ایشان تصریح کردند: در زمینه فرسایش آبی، در کشور حوزه‌های آبخیز در قلمرو فرسایش آبی حدود ۱۲۵ میلیون هکتار، حوزه‌های آبخیز بیابانی و در قلمرو فرسایش بادی ۳۲ میلیون هکتار، متوسط فرسایش آبی معادل ۱۶/۷ تن در هکتار در سال می‌باشد و خسارت اقتصادی ناشی از فرسایش خاک بیش از ۱۰ میلیارد دلار در سال در کشور است. ایشان همچنین با اشاره به بحث فرسایش خاک و تولید رسوب اظهار داشتند سالانه ۲۵۰ میلیون متر مکعب رسوب به سدها وارد می‌شود. دکتر جزی در ادامه صحبت‌های خود با اشاره به مبحث سیل بیان داشتند در بیست سال اخیر بیش از ۳۵۰۰ سیل به وقوع پیوسته که متوسط خسارت هر سیل ۴۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است. ایشان با بیان اینکه برداشت آب‌های زیرزمینی در کشور ما زیاد است گفت: بیش از ۳۰۰ دشت ما دچار وضعیت بحرانی شده و ما با افت آب‌های زیرزمینی مواجه هستیم که بیلان منفی آن نزدیک به ۱۰ میلیارد متر مکعب رسیده است.

مدیرکل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل‌ها اظهار کرد: افزایش شمار چاه عمیق و نیمه عمیق و به‌ویژه افزایش شمار چاه‌های غیر مجاز طی چند دهه اخیر باعث شده است تا میزان اضافه برداشت از آب‌های زیرزمین کشور با افزایش قابل ملاحظه‌ای مواجه شود که پیامد آن افت شدید آب‌های زیرزمینی و کمیاب شدن این مایع حیاتی، تخلیه روستاها بوده که این روند می‌تواند لطمه‌های جبران ناپذیری بر توسعه کشور تحمیل کند. وی همچنین با اشاره به فرونشست زمین گفت: با توجه به وضعیت فرونشست اندازه‌گیری شده تاکنون، نرخ فرونشست از ۱۰ تا ۳۰ سانتی‌متر به‌طور سالیانه در اکثر دشت‌های کشور در حال رخداد است و این مشکل در بیش از ۵۰ درصد از دشت‌های کشور وجود دارد و با فشاری که به منابع زیرزمینی در حال حاضر وارد می‌شود دشت‌های نواحی پرباران نیز در حال ابتلا به این پدیده هستند.

دکتر جزی در ادامه سخنان خود بر تغییر نگاه به مبحث منابع طبیعی تاکید و همکاری دانشجویان در زمینه ارزیابی‌ها و اجرای دقیق‌تر اقدامات را ضروری دانستند. وی اجزای کلیدی مدیریت جامع حوزه آبخیز را برنامه‌ریزی براساس حوزه، انسجام سازمانی و نقش مردم عنوان کرد و افزود: در بخش حوزه آبخیز باید تمام نهادهای مربوطه با همکاری یکدیگر در یک راستا قدم بردارند و در زمینه توسعه پایدار نیاز به تجمیع سرمایه‌های اجتماعی، مالی، طبیعی، فیزیکی و انسانی است.

در این مراسم مهندس محمدرضا آخوندی هم گفتند نام‌گذاری روز آموزش، پژوهش و منابع طبیعی در یکی از روزهای هفته منابع طبیعی نشان‌دهنده توجه ویژه سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به بحث آموزش و پژوهش است.

وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در منابع طبیعی در سال جاری گفت: امسال ۲۰۰ میلیون دلار از صندوق توسعه ارزی و ملی برای منابع طبیعی و آبخیزداری منظور شد که سهم ریالی یزد از این مبلغ ۱۵۹ میلیارد ریال بوده است که عملیات‌های مختلفی در زمینه مسایل احیایی و توسعه منابع طبیعی در ۹ شهرستان و بیش از ۵۰ نقطه استان صورت گرفت و هم اکنون از پیشرفت فیزیکی ۸۰ درصد برخوردار است.

وی یادآور شد: سال آینده نیز این ردیف اعتبار از محل صندوق ذخیره ارزی برای سازمان جنگل‌ها و مراتع در نظر گرفته شده و امیدواریم دانشگاهیان در بحث پژوهش و مشکلاتی که در زمینه منابع طبیعی وجود دارد همکاری لازم را داشته باشند.

وی با اشاره به اینکه استان یزد یک استان معدنی و صنعتی است گفت: در طول ۱۱ ماه گذشته، استعلام‌هایی از اداره کل منابع طبیعی استان یزد برای اکتشافات معدنی در یک میلیون و ۱۸۲ هزار هکتار از اراضی استان درخواست شد که با ۱۳۴ هزار هکتار از این میزان موافقت شد که این امر یک چالش بسیار بزرگی است. وی تصریح کرد: در طول این مدت حجم تخریب‌های صورت گرفته در منابع طبیعی بسیار عظیم است و معادن خسارت‌های زیادی را به اراضی استان وارد کردند و جبران این خسارات، نیازمند ۹۷۲ میلیارد تومان اعتبار است.

اجرای موسیقی زنده، تجلیل از دانشجویان برتر دانشکده منابع طبیعی و کویرشناسی و اعضای فعال کادر سبز دانشگاه از دیگر برنامه‌های این مراسم بود. در نهایت پس از مراسم پذیرایی، همه شرکت‌کنندگان برای غرس نهال در محوطه دانشگاه یزد حضور یافتند.

تنظیم

محبوبه کیانی هرچگانی

پژوهش گر پسادکتری علوم و مهندسی آبخیزداری دانشگاه یزد

و عضو فعال انجمن آبخیزداری ایران